

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN LAUSUNTO 5/2003 vp

Valtioneuvoston selvitys Suomen strategisista painopisteistä EU:n uusista rahoitusnäköymistä

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 16 päivänä toukokuuta 2003 lähettänyt valtioneuvoston selvityksen Suomen strategisista painopisteistä EU:n uusista rahoitusnäköymistä (E 17/2003 vp) liikenne- ja viestintävaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana
- ylitarkastaja Tuomo Suvanto, liikenne- ja viestintäministeriö.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Laajentuva Euroopan unioni on merkittävien uudistustarpeiden edessä. Laajentuneen unionin ensimmäisten rahoitusnäköymien valmistelussa on kyse laajasta kokonaisvaltaisesta uudistuksesta. Laajentuva unioni merkitsee rakennepoliittisten resurssien lisäystarvetta. Uudeksi haasteeksi on nousemassa panostaminen rakenteita uudistavaan innovointi- ja investointipolitiikkaan, osaamiseen kokonaisvaltaisesti, koulutukseen ja tutkimukseen.

Laajentuneessa unionissa Suomi on selkeä nettomaksaja. Panostaminen tärkeisiin toimintoihin edellyttää unionin politiikkalohkojen ja ohjelmien yhä selkeämpää painopisteasetantaa.

Edellä kuvatut asiat edellyttävät Suomen mukaan rahoituskehysten rakenteen ja sisällön huomattavaa uudistamista. Samalla uuden tyyppisten horisontaalisten toimien tarve korostuu. Rahoitusnäköymien rakennetta on uudistettava, jotta se vastaisi unionin strategisia painopisteitä.

Uusia meno-otsakkeita voitaisiin kehittää rahoituskaudella 2007—2013.

Unionin poliittisen strategia-asetannan ja lainsäädäntöprosessin sekä budjettiprosessin yhteensovittamisessa on selviä ongelmia. Poliittikka-, lainsäädäntö- ja budjettiprosessien lähentämistä tulisikin tarkastella tulevien rahoitusnäköymien valmisteluprosessin yhteydessä kattavasti.

Valtioneuvoston kanta

Suomi katsoo, että selkeämpään ja pitkäjänteisempään painopisteasetantaan päästään 7-vuotisilla rahoitusnäköymillä. Uudet rahoituskehukset voitaisiin esittää käyvin hinnoin.

Suomen nykyiset erittäin harvaan asutut tavoite 1 -alueet tulee säilyttää unionin korkeimman aluetuen tavoite 1:n piirissä jatkossakin. Se on Suomen tärkein kansallinen kynnyskysymys

unionin tulevia rahoitusnäkyviä valmisteltaessa.

Lissabonin kilpailukykystrategian toteuttaminen tavoitevuoteen 2010 mennessä on otettava unionin tulevien rahoituskehysten valmistelun keskeiseksi lähtökohdaksi.

Alueellisen tasapainon saavuttaminen Euroopassa edellyttää, että unionin heikoimmin kehittyneiden ja syrjäisimpien alueiden kilpailukykyä on tärkeää edistää. Tulevalla rahoituskaudella tarvitaan erityisesti tasapainoinen, innovoiva rakennepoliittinen rahoitusratkaisu jäsenmaiden välillä. Rakennepoliittikan uudistuksen tulisi sisältää koko unionin kattavana aikaisempaa vahvempana ja selkeämpänä ulottuvuutena alueellisen kilpailukykystrategian toteuttaminen kestäväen talouskasvun edistämisen, uusien osaamis pohjaisten työpaikkojen luomisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisäämisen ohella.

EU:n maaseudun kehittämisspolitiikkaa on vahvistettava. Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikalle sekä rajavalvontayhteistyölle EU:ssa asetetun poliittisen painoarvon tulisi heijastua myös rahoitukseen. EU:n lähialueiden merkitys kasvaa unionin nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Unionin yhteistyö lähimpien naapurialueiden ja Itä-Euroopan maiden, Länsi-Balkanin sekä Välimeren alueen kanssa on Suomen prioriteetti.

EU:n rahoitusjärjestelmää tulee merkittävästi yksinkertaistaa.

Suomi nostaa EU:n varojen käyttöä ja päätöksentekoa koskeviksi strategisiksi uudistustarpeiksi kaksi merkittävää asiakokonaisuutta. Ensinnäkin tulosvastuu ja avoimuus ovat koko EU-rahoituksen välttämätön edellytys. Toiseksi rakennerrahastohallinnon merkittävän yksinkertaistamisen tulee muodostaa rakennerrahastouudistuksen lähtökohta sekä unionin että kansallisella tasolla.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta on lausunnossaan keskittynyt käsittelemään Suomen strategisia painopisteitä EU:n uusista rahoitusnäkyistä liikenne- ja viestintäkysymysten valossa. Valiokunta pitää hyvänä, että Lissabonin kilpailukykystrategian toteuttaminen tavoitevuoteen 2010 mennessä on Suomen painopistealueena unionin tulevien rahoituskehysten valmistelussa. Valiokunta korostaa valtioneuvoston tavoin koheesio- ja rakennepoliittikan lisäksi infrastruktuurin kehittämistä. Infrastruktuuri luo perustan talouden kehittämiselle ja tässä yleiseurooppalaisen liikenneverkon (TEN) kehittämisellä on suuri merkitys alueellisen tasapainon saavuttamisessa. Tämän vuoksi TEN-hankkeiden tulee olla Suomen painopistealueita.

Infrastruktuurin ja erityisesti liikenneväylien kehittämisessä tulee kiinnittää huomiota reuna-alueiden yhteyksiin sisämarkkinoiden ydinalueille, Suomen lähialueiden TEN-hankkeisiin

sekä muihin alueellisesti merkittäviin liikenneinfrastruktuurihankkeisiin. Valiokunta korostaa, että EU:n rahoitusta kehitettäessä tulee muistaa tärkeät sisäiset TEN-hankkeet Suomesa. Tämän lisäksi valiokunta pitää tärkeinä projekteina Itämeren moottoritie -hanketta ja Suomen ja Venäjän välisiä liikenneyhteyksiä.

Valiokunta pitää hyvänä, että selvityksessä tietoyhteiskunnan kehittäminen on mainittu osana maaseudun kehittämisspolitiikkaa. Valiokunta kuitenkin toteaa, että tietoyhteiskunnan merkitystä koko yhteiskuntakehityksen osalta on syytä korostaa niin Suomen kuin EU:n osalta.

Lausunto

Lausuntonaan liikenne- ja viestintävaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markku Laukkanen /kesk	Timo Seppälä /kok
vpj.	Matti Kangas /vas	Harry Wallin /sd
jäs.	Mikko Alatalo /kesk	Lasse Virén /kok
	Marjukka Karttunen /kok	Raimo Vistbacka /ps
	Inkeri Kerola /kesk	vjäs. Jyrki Kasvi /vihr
	Eero Reijonen /kesk	Reijo Paajanen /kok (osittain)
	Pertti Salovaara /kesk	Lyly Rajala /kd.
	Arto Seppälä /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.